

10. Криминология / под ред. А. И. Долговой. М. : Норма, 2005. 912 с.

11. Корнилова Т. В. Диагностика мотивации и готовность к риску / Т. В. Корнилова. М. : ИП РАН, 1997. 232 с.

12. Юридичний часопис / Національної академії внутрішніх справ №2 Київ 2014р.27–31с.

Данильченко Д.О., здобувач ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю «Право» навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: **Садченко М.М.**, доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРИЧИНИ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Традиційно причиною тінізації економіки розглядається надмірний податковий тягар. Проте ця думка, хоч і є пануючою, не повною мірою відображає причини тінізації. Наприклад, в Україні загальне податкове навантаження на підприємство складає 55,5 %. Це досить високий показник. Разом з тим, у Франції він найбільший серед європейських країн і складає 65,8 %, в Австрії дорівнює 55,5 %, Швеції – 54,6 %. Водночас, масштаби тіньової економіки в країнах ОЕСР сягають лише 10-25 %¹⁶. Звідси стає зрозумілим, що оподаткування не є першопричиною. Зменшення податкового навантаження також не обов'язково призведе до зменшення «тіні». В Греції, наприклад, податкове навантаження на підприємства складає майже 47 %, разом з тим, рівень тінізації в цій країні більший, ніж в середньому по Європі, і дорівнює близько 25 %.

Ключовими передумовами високого рівня тінізації національної економіки залишаються неефективний інституціональний базис регулювання підприємництва та незадовільні умови здійснення підприємницької діяльності.

За глобальним індексом конкурентоспроможності Україна у 2010 році посіла 89-е місце серед 139 країн світу¹⁷. Експертами ВЕФ ситуація з інституційним розвитком України визнана ключовою проблемою, за компонентою “Інститути” Україна погіршила свій минулорічний результат (120 місце з 183 країн) ще на 14 позицій. Це пов’язано з надзвичайно низькими оцінками експертів ситуації у сфері захисту прав міноритарних власників (138 місце), ефективності законодавчих органів в регуляторній сфері (138 місце), захисту прав власності (135 місце), незалежності судової влади (134), тягаря державного регулювання (125), довіри до правоохоронних органів (122), організованої злочинності (116), прозорості державної політики (114) тощо. За показником легкості здійснення підприємницької діяльності¹⁸ у 2011 році Україна посіла 149 рейтингову позицію серед 183 країн світу, що, зокрема, визначалося низькою ефективністю оподаткування (181 місце), складністю процедур одержання дозволу на будівництво (180), реєстрації власності (166) тощо.

За даними міжнародної неурядової організації «Transparency International», Індекс сприйняття корупції в Україні у 2010 р. становив 2,4 пункту 20, що відповідає 134 місцю у рейтингу серед 178 країн світу. Покращення значення цього показника (у 2009 році – 2,2 пункту), зумовлене розробкою Національної антикорупційної стратегії на 2011-2014 рр., Законів України «Про засади запобігання і протидії корупції», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення», що підтверджує наміри уряду України протидіяти цьому явищу. Згідно з даними Глобального барометра корупції²¹, кожний третій житель України у 2010 р. давав хабар, при цьому в дачі хабарів у 2010 році зізналися 34 % опитаних, що демонструє негативні тенденції. У 2010 році з корупцією стикалося в 1,5 разу більше громадян, ніж раніше. Спостерігається позитивна тенденція серед населення, семеро з десяти осіб готові повідомити про випадки корупції (проти 4 з 10 – у 2009 році), що свідчить про готовність населення підтримати дії уряду щодо боротьби з корупцією. Проте, поки що 60 % населення країни вважає неефективними заходи, які проводить уряд щодо

протидії корупції; 3) неефективність функціонування судової та правоохоронної системи, що позначається на низьких оцінках експертами Світового економічного форуму незалежності судової влади та довіри до правоохоронних органів²²; 4) неефективне адміністрування податків, що підтверджують рейтингові оцінки²³ щодо ефективності оподаткування. За оцінками експертів Світового банку, після запровадження Податкового кодексу система адміністрування податків залишається складною через існування низки податкових пільг; 5) високий рівень злочинності. Налагоджені кримінальні зв'язки формують умови для поширення економічної злочинності та іншої протиправної діяльності. За експертними оцінками²⁴ організована злочинність та торгівля незаконними товарами формують близько третини світових тіньових фінансових потоків. Загальна кількість зареєстрованих в Україні злочинів у 2016 році збільшилась на 14,9 %, засуджених – на 15,2 %, кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, – на 6,9 %; 6) відсутність історичної практики дотримання норм та моральних стандартів законслухняної поведінки під час провадження господарської діяльності та сплати податків у суб'єктів господарювання та громадян. Таким чином, високий рівень тінізації економіки України зумовлений несприятливим інституційним середовищем ведення бізнесу.

Основною метою детінізації економіки України є створення необхідних умов для покращення інвестиційного клімату, зниження податкового та регулятивного тиску на підприємницьку діяльність, захист прав власності та трудових відносин. Дані реформи також дадуть поштовх до забезпечення економічного розвитку, що за умов високих показників тіньової економіки є неможливим.

Список використаних джерел

1. Флейчук М. І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації / М. І. Флейчук. – Львів: Ахілл, 2008.
2. Мазур І. Детінізація економіки України: теорія та практика: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. – 239 с.

3. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=...=TendentsiiTinovoiEkonomiki>. – Назва з екрана.

4. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрями подолання: аналіт. доп. / Т. А. Тищук, Ю. М. Харазішвілі, О. В. Іванов; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.

5. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України протягом січня-грудня 2016 року [Електронний ресурс] // НКЦПФР. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics>. – Назва з екрана.

6. Огляд ринків [Електронний ресурс] // Нацкомфінпослуг. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.nfp.gov.ua>. – Назва з екрана.

7. Квартальні та річні огляди ІСІ [Електронний ресурс] // Українська асоціація інвестиційного бізнесу. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>. – Назва з екрана.

Семикіна М.М., слухач 7 курсу з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю «Право» Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Білик В.М.**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри поліцейського права

СПІВПРАЦЯ ГРОМАДСЬКОСТІ З ПОЛІЦІЄЮ ЧЕРЕЗ МОБІЛЬНИЙ ДОДАТОК «ПОЛІЦІЯ 102»

Сучасні загрози визначають необхідність побудови особливої системи безпеки, а ступінь розвитку науки і техніки визначає актуальність використання при цьому сучасних апаратних засобів устаткування, передового програмного забезпечення, останніх досягнень сфери інформаційних технологій. Національна поліція України крокує в ногу з